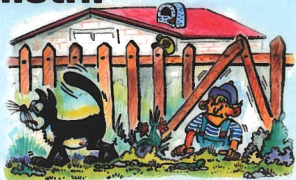

- místní

Kde? Kam?
Odkud? Kudy?
+
věta řídicí

kde, kam, odkud, kudy ...

Kde nechodí slunce, tam chodí lékař.

Kde 1V, — 2H

Kudy prošel náš černý kocour Mikeš,
protáhl se snadno i malý Jakob.

Kudy 1V, — 2H

Vedlejší věty příslovecné závisejí na slovese nebo na přídavném jménu věty řídicí.

- časová

Kdy? Odkdy?
Jak dlouho?
Jak často?
+
věta řídicí

když, jakmile, jak, až, zatímco, sotvaže, nežli, kdykoli, sotva, než, jen

Když si tatínek četl noviny, nesměl ho nikdo rušit.

Když 1V, — 2H

Až vyhraju, pořídím si auto.

Až 1V, — 2H

- způsobová

Jak? Jakým způsobem?
+
věta řídicí

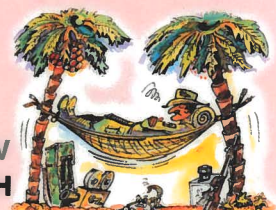
jak, jako, jako by, než, jak - tak, tak - aby, tak - že, tím - že ...

Lidé mnohdy komunikují tak, že raději mlčí.

1H, — že 2V

Jak si usteleš, tak si lehneš.

Jak 1V, — tak 2H

- měrová

Jak?
Jak hodně?
Kolik?
+
věta řídicí

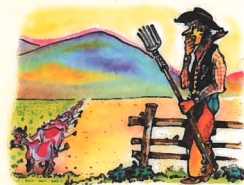
čím - tím, více - než, takže, že, kolik ...

Vyčerpání hráči usnuli po skvělém výkonu tak tvrdě, že je nebylo možno probudit.

1H, — že 2V

Zvířata spotřebovala trávy více, než očekával.

1H, — než 2V

- příčinná

Proč?
Z jaké příčiny?
Z jakého důvodu?
+
věta řídicí

protože (proto, že), poněvadž, jelikož, že ...

Protože se narodila malá Barbara, jdeme gratulovat.

Protože 1V, — 2H

Archeologové brzy ráno opustili tábor, poněvadž chtěli prozkoumat vzdálenou pyramidu.

1H, — poněvadž 2V

Vedlejší věty vyjadřují příčinu nebo důvod. Příčina (důvod) předchází děj věty řídicí.

- účelová

Za jakým účelem?
+
věta řídicí

aby (abychom!), ať

Oblékl jsem se velmi teple, abych nenachladl.

1H, — abych 2V

Na hory si s sebou vezmeme dalekohled, abychom viděli zvířata.

1H, — abychom 2V

Věta vedlejší vyjadřuje účel věty řídicí. Od vedlejších vět příčinných se liší spojkou aby. Účel následuje za dějem.

- podmínková

Za jaké podmínky?

- li, jestliže, pakliže, kdyby, když ...

Chceme-li si objednat slovník, musíme zajít ke knihkupci.

-li 1V, — 2H

Jestliže se květiny pořádně nezalijí, uvadnou.

Jestliže 1V, — 2H

Věta vedlejší vyjadřuje podmínku, na které je závislý děj věty řídicí.

- přípustková

I přes co?

ač, ačkoli(v), třeba, třebaže, přestože, i kdyby, i když ...

Přestože je Evropa světadíl, nemůžeme o ní mluvit jako o kontinentu.

Přestože 1V, — 2H

Ačkoli se snažím uvařit oběd, nejde mi práce od ruky.

Ačkoli 1V, — 2H

Vedlejší věta vyjadřuje okolnost, která je na překážku uskutečnění děje věty řídicí (logický rozpor). Děj přesto proběhne. Poznáme je podle spojek!

Druhy vedlejších vět - jak postupovat při určování?

1. Najdu si přísudky (kolik přísudků, tolik vět).

2. Označím věty 1H, 2V, 3V ...

3. Nakreslím graf.

4. Větou řídicí se zeptám na větu vedlejší a určím její druh.